

Open been

Ulcus cruris

Wat is een open been

De arts heeft bij u een open been (ulcus cruris) vastgesteld. Dit is een wond aan het onderbeen, die niet of moeizaam geneest. De normale huid is op die plaats verdwenen en er ontstaat een open plek, vaak bedekt met een geelbruin beslag of een korst. De bodem van de wond kan in het begin ook zwart zijn (afgestorven huid). De wond kan pijnlijk zijn, vies ruiken en er kan veel vocht uitkomen.

Oorzaken

Een open been kan ontstaan door een stoornis in de bloedsomloop. De problemen ontstaan door een afwijking in de aderen die het bloed *afvoeren* of in de aderen die het bloed *aanvoeren*. Een afwijking in de aderen die het bloed afvoeren komt het meest voor. Ook kunnen ziekten als diabetes mellitus, infecties en een ontsteking van de bloedvaten (vasculitis) leiden tot een open been.

Afwijking in aderen die het bloed afvoeren

Oorzaak

Als er sprake is van een afwijking in de aderen die het bloed afvoeren, wordt er in de onderbenen te weinig bloed afgevoerd. In de aderen zitten kleppen, die ervoor zorgen dat het bloed niet terugstroomt naar de voeten als u staat. Bij spataderen sluiten deze kleppen niet goed. Als deze kleppen niet meer goed sluiten, blijft er te veel bloed in uw onderbenen zitten. De druk in de aderen neemt toe. Daardoor kan er vocht door de aderwand 'lekker'. Er komt meer vocht in uw benen waardoor deze opzwellen. De huid van uw onderbeen wordt zwakker en kan gaan jeuken. Er kan dan gemakkelijk spontaan of door stoten een wondje ontstaan dat niet of nauwelijks geneest.

Een verstopping van de aderen (trombose) in het verleden, vormt een belangrijke oorzaak voor het niet meer goed sluiten van de kleppen. Soms weet u zelf niet dat u trombose heeft gehad omdat trombose soms zonder veel klachten verloopt.

Verschijnselen

De wonden zitten meestal rond of vlak boven de enkels. Het eerste verschijnsel van een afvoerstoornis van de bloedvaten is vaak een moe, zwaar gevoel in de benen. In de loop van de dag worden de enkels dikker doordat het bloed onvoldoende wordt afgevoerd (vochtophoping). Dit leidt tot stuwings. Ook kunnen bruine verkleuringen, eczeemplekken en onderhuidse verhardingen ontstaan.

Chronische veneuze insufficiëntie

Afwijkingen in de aderen die het bloed afvoeren, zijn meestal van blijvende (chronische) aard. Als de kleppen in de aderen eenmaal kapot zijn, kunnen deze niet meer worden hersteld. Dit noemen we ook wel chronische veneuze insufficiëntie.

Afwijking in aderen die het bloed aanvoeren

Een open been kan ook ontstaan in de slagaderen die het bloed aanvoeren. Door een vernauwing van de slagaderen komen er te weinig zuurstof en voedingsstoffen in de weefsels van de huid. Dit weefsel sterft vervolgens af. Dit leidt tot zeer pijnlijke wonden die vaak moeilijk genezen. Deze wonden bevinden zich meestal aan de voeten.

Wondcentrum

Als de wond aan uw been niet geneest, stuurt de (huis)arts u door naar het Wondcentrum in het Slingeland Ziekenhuis voor behandeling van uw open been.

Vorbereiding op de behandeling

Afhankelijk van de oorzaak van uw open been, zwachtelt een doktersassistent van het Wondcentrum uw been. Neemt u naar deze afspraak schoenen mee die wijd genoeg zijn voor de zwachtels en die goede steun geven bij het lopen.

Waar meldt u zich

Meldt u zich op het afgesproken tijdstip bij de secretaresse van het Wondcentrum (Slingeland Ziekenhuis, locatie Gezellenlaan).

Dagbehandeling op het Wondcentrum

De dagbehandeling bestaat uit onderzoek, diagnose, wondbehandeling en eventueel het zwachtelen van uw been. De dagbehandeling duurt totaal ongeveer 2,5 uur.

Onderzoek

Een doktersassistent neemt samen met u een vragenlijst door en voert diverse onderzoeken uit. De doktersassistent onderzoekt uw bloedvaten door het opmeten van uw bloeddruk aan de armen en enkels.

Andere onderzoeken kunnen zijn: het afnemen van een kweek van de wond aan het been, biopt (klein stukje huid dat voor onderzoek wordt opgestuurd), röntgenonderzoek en bloedonderzoek.

Diagnose

Aan de hand van al deze informatie stelt de dermatoloog de oorzaak van uw open been vast en maakt hij/zij een behandelplan. U krijgt uitleg over uw aandoening en over de te verwachten behandeling.

Behandeling

Als de dermatoloog vermoedt dat er sprake kan zijn van een vaatafwijking dan stuurt de dermatoloog u door naar de vaatchirurg, zodat deze uw been kan bekijken. U krijgt dan een nieuwe afspraak mee. Als een stoornis in de slagaderen die het bloed aanvoeren de oorzaak is uw open been, dan behandelt de vaatchirurg u verder. Is een afwijking in de aderen die het bloed afvoeren de oorzaak, dan behandelt de dermatoloog uw open been.

Deze folder gaat verder over de behandeling door de dermatoloog.

Behandeling door de dermatoloog

Als tijdens de dagbehandeling duidelijk is dat uw open been veroorzaakt wordt door een afwijking in de aderen die het bloed afvoeren, dan volgt ook gelijk de eerste behandeling.

Het belangrijkste doel van de behandeling is het verbeteren van de bloedafvoer van het been naar het hart. De doktersassistent behandelt uw wond en zwachtelt uw onderbeen met een drukverband. Dit drukverband drukt het vocht (oedeem) terug in het bloedvat- en lymfevatstelsel. Hierdoor stroomt het bloed beter terug naar het hart. Het verband wordt vanaf de voorvoet tot aan de knie aangelegd. De druk is rond de voet en enkel het grootst en neemt naar de knie geleidelijk af. Zo stroomt het bloed niet terug richting de voet.

Vervolg van de behandeling

Om uw open been zo goed mogelijk te behandelen, werkt het team van het Wondcentrum nauw samen met speciaal opgeleide verpleegkundigen van de thuiszorg. U hoeft dan niet naar het ziekenhuis te komen om uw wond te verzorgen en uw been te zwachtelen. De verpleegkundigen van de thuiszorg komen twee keer per week bij u thuis. Het Wondcentrum heeft een samenwerkingsverband met verschillende thuiszorgorganisaties. De doktersassistent regelt de thuiszorg voor u nadat u een keuze heeft gemaakt voor één van deze thuiszorgorganisaties.

De verpleegkundige van de thuiszorg en de doktersassistent van het ziekenhuis noteren het verloop van de behandeling in het zorgdossier. Wij vragen u dit zorgdossier mee te nemen bij elke controle in het ziekenhuis. De controle vindt ongeveer één keer per maand plaats.

Elastische kousen

Aan het eind van de behandeling (als de wond bijna dicht is) meet een bandagist meestal een elastische kous aan. Dit gebeurt via de firma Schmidt Medica op de polikliniek Dermatologie. De kousen blijft u de rest van uw leven dragen. Omdat het elastiek slijt, vermindert de druk na verloop van tijd. Hierdoor kan er weer vocht in uw benen komen en een nieuwe open plek ontstaan. Daarom is het belangrijk uw elastische kousen regelmatig te vernieuwen. De bandagist vertelt u hoe en waar u deze elastische kousen kunt verkrijgen. De vergoeding van elastische kousen kan verschillen per zorgverzekeraar. Raadpleeg hiervoor uw polisvoorwaarden of neem contact op met uw zorgverzekeraar.

Wat kunt u zelf doen

- Als er opnieuw een wond aan uw been ontstaat, gaat u dan zo spoedig mogelijk naar uw huisarts of maak een afspraak voor het eerstvolgende open-been-spreekuur van de dermatoloog bij de polikliniek Dermatologie van het Slingeland Ziekenhuis, telefoonnummer (0314) 32 95 91. Hoe eerder de behandeling begint, hoe sneller de wond geneest. Zonder behandeling genezen deze wonden bijna nooit.
- Het verband en de elastische kous werken het best als u uw kuitspieren gebruikt. Tijdens kuitspieroefeningen wordt het bloed naar boven gepompt; *wandelen is dus erg belangrijk*.
- Langdurig rusten met het been op een stoel of in bed is niet goed omdat u dan uw kuitspieren niet gebruikt. Bovendien worden uw spieren en gewrichten stijf en neemt de kans op een (nieuwe) trombose toe.
- Wanneer u erg veel pijn heeft, is het belangrijk dat u uw arts hiervan op de hoogte brengt. Uw arts kan u dan een medicijn tegen de pijn voorschrijven.
- Als uw been genezen is, is het van groot belang dat u van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat uw elastische kousen draagt. Zo voorkomt u dat er opnieuw vocht in uw benen komt.
- Het is goed om veel te bewegen. Wandelen verdient de voorkeur. Zwemmen mag als de huid van het been dicht is en uw been niet meer gezwachteld wordt. Trekt u meteen na het zwemmen de elastische kousen weer aan, om te voorkomen dat er vocht in uw benen komt.
- Voorkom overgewicht.
- Vermijd langdurig staan.
- Vermijd het dragen van knellende kledingsstukken als strakke broeken, strakke kousen en dergelijke.
- Zorg voor makkelijke schoenen. Hoge hakken verhinderen een goede pompwerking van de kuitspieren.
- Legt u uw benen bij voorkeur hoog als u zit. Zo nodig kunt u het voeteneind van uw bed iets verhogen, mits u daardoor niet kortademig wordt.

Vragen

Heeft u nog vragen, stelt u ze dan gerust aan de verpleegkundige van de thuiszorg of bij uw volgende bezoek aan het Wondcentrum.

Uw privacy en onze geheimhouding

Om u de beste zorg te kunnen geven, hebben wij gegevens van u nodig. Deze gegevens leggen wij digitaal vast en beveiligen wij goed. Wij gaan zorgvuldig om met deze gegevens en houden ons aan de wet- en regelgeving. Dit betekent onder andere dat al onze medewerkers een geheimhoudingsplicht hebben en u als patiënt recht heeft op privacy. Uitgebreide informatie over uw privacy, rechten en plichten vindt u in de folder '[Uw rechten en plichten als patiënt](#)'. Deze folder kunt u raadplegen op folders.slingeland.nl.